KVALITATIV PÆDAGOGISK UDVIKLINGS- OG TILSYNSRAPPORT 2026



Lille Madsens Hus - vuggestuen

Udarbejdet af KIDS certificeret udviklingskonsulent:

Camilla Meier Østergård

Dato for observation: 20. oktober 2026

Om rapporten

Denne rapport bygger på et uanmeldt tilsynsbesøg i Lille Madsens Hus, vuggestuen, den 20. oktober 2026. Under besøget blev den pædagogiske praksis fulgt fra morgenstunden og frem til frokost og putning. Der blev observeret på stuerne, i fællesrum og på legepladsen.

Formålet med tilsynet er at få indblik i den pædagogiske hverdag, børnene møder, og at understøtte institutionens videre arbejde med kvaliteten. Observationerne har fokus på de muligheder, børnene møder for trivsel, leg, læring, udvikling og deltagelse i fællesskabet.

Ved det ordinære tilsyn observeres der altid inden for KIDS-redskabets tre overordnede områder:

- Fysiske omgivelser
- Relationer
- Leg og aktivitet

Derudover udvælges to af KIDS-redskabets øvrige områder som fælles fokus for tilsynene. I 2026 og 2027 er følgende områder udvalgt:

- Socio-emotionel udvikling
- Kommunikation og sprog

KIDS-observationerne er et øjebliksbillede af den pædagogiske praksis i det tidsrum, hvor tilsynet blev gennemført. Rapporten retter sig mod den samlede praksis og ikke mod den enkelte medarbejder.

I forlængelse af observationsbesøget blev der givet en mundtlig tilbagemelding til institutionens ledelse. Rapporten beskriver de styrker, der blev observeret, og peger på udviklingsmuligheder, som institutionen med fordel kan arbejde videre med.

På baggrund af observationerne udarbejdes en kvalitativ og en kvantitativ rapport. Denne rapport udgør den kvalitative del og offentliggøres på institutionens hjemmeside. KIDS-resultaterne udgør den kvantitative del.

Rapporten og KIDS-resultaterne anvendes som afsæt for faglig refleksion og det videre arbejde med kvaliteten i institutionen. Medarbejderne inddrages i drøftelserne, og på baggrund af tilsynets fokusområder og anbefalinger udarbejder institutionen en KIDS-handleplan.

KIDS som redskab

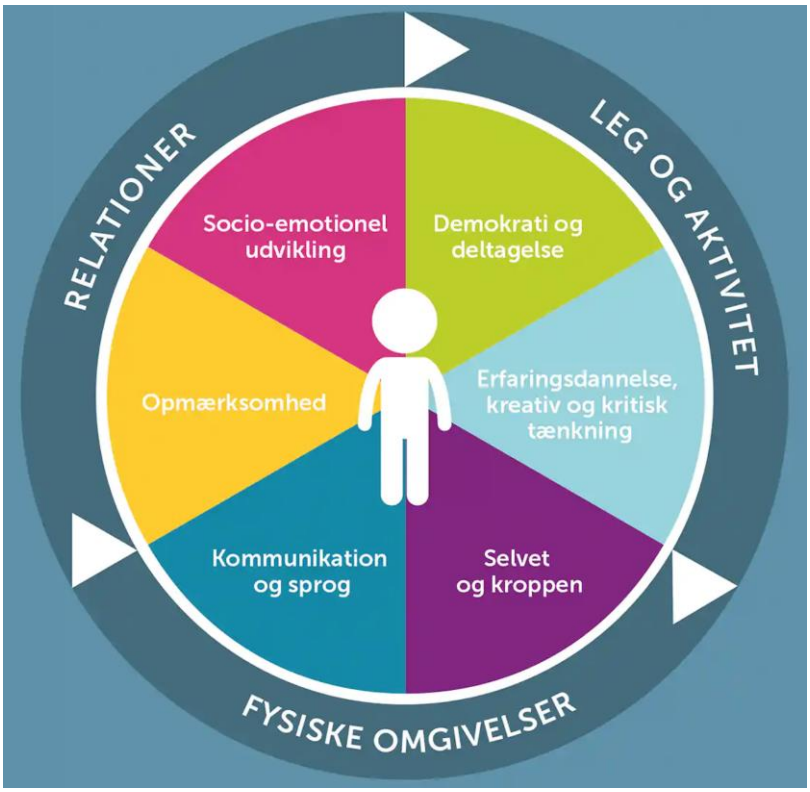
KIDS – Kvalitetsudvikling i daginstitutioner – er et danskudviklet og forskningsbaseret redskab, der anvendes til at undersøge og udvikle den pædagogiske kvalitet i dagtilbud.

Redskabet er udviklet af professor, cand.pæd.psych. Charlotte Ringsmose og lektor, cand.psych., autoriseret psykolog og specialist i børnepsykologi Grethe Kragh-Müller i samarbejde med Slagelse Kommune og Aarhus Universitet.

KIDS bygger på forskning i pædagogisk kvalitet og udviklingspsykologisk viden om, hvordan børn udvikler sig og lærer.

I KIDS forstås pædagogisk kvalitet som de muligheder, børnene møder for at leve et godt børneliv og for at trives, lære og udvikle sig. Det er ikke børnene eller den enkelte medarbejder, der vurderes. Der ses på kvaliteten af de omgivelser, relationer og pædagogiske sammenhænge, børnene befinder sig i.

De områder, der indgår i dette tilsyn, beskrives nærmere i rapportens følgende afsnit.



Fysiske omgivelser

Indretningen af de fysiske omgivelser – inde og ude - har stor betydning for børnenes muligheder for erfaringsdannelse og for daginstitutionens sociale liv og dermed for børnenes udvikling og læring. Barnet er i en periode, hvor erfaringer og læring sker gennem det at undersøge og gå på opdagelse. Barnets hele færden i institutionen danner grundlag for erfaringsdannelse. Rummene (inde og ude) skal danne ramme og invitere til gode læringsoplevelser. En forudsætning for at det lykkes er at rum og indretning indgår som væsentlige elementer i de pædagogiske overvejelser og valg. (KIDS, s. 38)

Observationer og refleksioner – indendørs

Vuggestuen er organiseret i to grupper, Lille Frø 1 og Lille Frø 2. På tværs af de observerede rum var der flere forskellige indrettede steder til leg og aktivitet. Der var blandt andet en scene, en mindre krog og et område med dyr. I det blå rum var der spejl, ophængte fisk og udsmykning på væggene. Der var også et område til købmandsleg samt biltæppe og bilbane. Billeder og opslag var flere steder placeret i børnehøjde. De forskellige rum og mindre legeområder giver mulighed for at skabe rum i rummet og for at tilbyde børnene flere typer leg: rolleleg i købmandsområdet, leg med dyr og biler samt roligere ophold og læsning i en mindre krog. Indretningen rummer flere eksempler på tematiserede legeområder. Samtidig fremstod områderne ikke alle lige tydeligt afgrænsede og kodede. Det er derfor relevant at se nærmere på, om materialer og indretning tilsammen viser børnene, hvad de kan foretage sig de enkelte steder, og om der er plads til flere lege samtidig.

Muligheder for videre udvikling – indendørs

Vuggestuens forskellige rum, den lille krog og områderne til blandt andet købmandsleg, dyr og biler er et godt afsæt for at arbejde videre med rum i rummet. I kan undersøge, hvordan eksisterende møbler og materialer kan skabe en tydeligere afgrænsning og kodning af legeområderne: Kan børnene se, hvilke lege de enkelte områder inviterer til? Er legetøj og tilbehør samlet ved det sted, hvor legen foregår, og er det synligt og tilgængeligt i børnehøjde? Er lege- og læringsmiljøerne gjort klar til leg, så børnene møder indbydende legeområder, hvor materialer og legetøj er placeret, så de understøtter og inspirerer til leg?

Det kan også undersøges, om der er en hensigtsmæssig balance mellem områder til rolig fordybelse og områder til mere bevægelsespræget leg, og om gennemgang eller aktiviteter i ét område forstyrrer leg i et andet. Her kan I tage afsæt i, hvordan børnene faktisk anvender rummene, og om indretningen giver mulighed for, at flere lege kan foregå samtidig.

Observationer og refleksioner – udendørs

Vuggestuens udendørs område rummer sandkasse, gynger, et mindre legehus, bænk, græsareal, rutsjebane og stier med mulighed for cykling samt områder med sand og køkkenleg. Sandkassen, legehuset og området til køkkenleg giver forskellige muligheder for mere afgrænsede lege og rolleleg, mens gynger, rutsjebane, stier og græsareal giver mulighed for bevægelse. Der er desuden mulighed for at åbne op, så børnene kan cykle langs børnehuset.

Under observationen var to mindre grupper fra vuggestuen på vej til børnehavens legeplads. Grupperne bestod af børn, der snart skulle begynde i børnehave. De udendørs rammer giver dermed mulighed for både bevægelse og forskellige former for leg.

Muligheder for videre udvikling – udendørs

Legepladsen rummer allerede forskellige muligheder for fysisk udfoldelse og leg med sand, og brugen af børnehavens legeplads udvider variationen. I kan undersøge, hvordan de eksisterende områder er kodet og tematiseret: Hvad inviterer legehuset eksempelvis til, og hvilke materialer er tilgængelige til rolleleg og andre

mere fordybede lege? Er der steder, hvor børnene kan lege i mindre grupper uden at blive forstyrret af gennemgang og mere fysisk aktivitet?
I kan med fordel tage afsæt i den aktuelle børnegruppes brug af legepladsen og undersøge, om der er behov for tydeligere afgrænsede legeområder og materialer til flere legeformer, herunder sanseleg, konstruktionsleg og roligere aktiviteter.

Relationer

> Relationer mellem barnet og de omgivende voksne samt relationen børn imellem har grundlæggende betydning for barnets udvikling. Det gælder f.eks. for barnets følelsesmæssige og social udvikling, dets kognitive udvikling, dets sproglige udvikling og dets selvudvikling. En udviklingsfremmende relation mellem pædagoger og børnene, en god relation mellem pædagogerne og forældrene og gode relationer børnene imellem, er væsentlige indikatorer på god pædagogisk kvalitet. (KIDS, s. 40)

Observationer og refleksioner

Gennem formiddagen var børnene fordelt i mindre grupper med de samme gennemgående voksne. Organiseringen gav mulighed for, at de voksne kunne være tæt på børnene og følge deres initiativer i leg, aktiviteter og hverdagens rutiner. Der blev observeret flere situationer med nærværende, rolige og imødekommende samspil mellem voksne og børn. Der fandt meget lidt indbyrdes samtale sted mellem de voksne, og deres opmærksomhed var i høj grad rettet mod børnene.

Ved læsning talte en voksen stille med børnene, fulgte deres valg af bog og viste interesse for deres kommentarer til billederne. I en anden mindre gruppe var en voksen sammen med fire børn. Et barn, der var ked af det, opholdt sig tæt ved den voksne, som samtidig havde opmærksomhed på de øvrige børn. På legepladsen søgte et barn, der var ked af det, ligeledes nærhed hos en voksen, mens andre børn var optaget af leg. Situationerne giver konkrete eksempler på voksne, der var tilgængelige for børnene og mødte dem med ro og opmærksomhed på deres forskellige behov.

I garderoben blev børnene guidet i at tage overtøj på. Her hjalp et barn et andet barn, og den voksne anerkendte hjælpen og gav børnene tid til selv at prøve. Situationen er samtidig et eksempel på, hvordan børnenes indbyrdes relationer kommer til udtryk i hverdagens rutiner og kan understøttes af de voksne.

Muligheder for videre udvikling

De gode samspil mellem voksne og børn giver et konkret afsæt for det videre arbejde med børnenes indbyrdes relationer og deltagelse i børnefællesskabet. Situationen i garderoben, hvor et barn hjalp et andet barn, kan eksempelvis bruges til at drøfte, hvordan de voksne i hverdagens rutiner og leg kan understøtte, at børnene får øje på hinanden og reagerer på hinandens initiativer.

Personalet kan undersøge, hvordan de voksne kan sætte ord på børnenes initiativer, følelser og behov og støtte dem i at henvende sig til hinanden. Her er det også relevant at være opmærksom på børnenes blik, gestik og kropslige udtryk, så der gives plads til børnenes egne forsøg på kontakt og samspil.

Leg og aktivitet

> For at kunne udvikle sig har børnene brug for at lege med andre børn og for at blive mødt af nærværende voksne. Der skal være tilbud om aktiviteter og gode lege- og læringsmuligheder. Noget at være sammen om i et fælles tredje.
> Børn lærer og udvikler sig gennem leg med hinanden og gennem aktiviteter, der tager udgangspunkt i barnets interesser, alder og udvikling sammen med andre børn og med voksne. Hvordan voksen kommunikerer og interagerer med børn i samspil fra den helt tidlige barndom med de fysiske læringsmiljøer (bøger, legesager), er essentielt for børns læring og udvikling. Der skal derfor være tilbud om aktiviteter og gode lege- og læringsmuligheder i institutionerne.
> (KIDS, s. 44)

Observationer og refleksioner

Gennem formiddagen blev der observeret forskellige former for leg og aktivitet, hvor børnene deltog i både vokseninitierede aktiviteter og børneinitierede lege**.** Organiseringen i mindre grupper gav mulighed for, at de voksne kunne være tæt på børnene og følge deres deltagelse i leg og aktiviteter.

En voksen og fire børn deltog i sang med hånddukker, blandt andet til "Lille Peter Edderkop". I et andet rum deltog børn i en sansemotorisk aktivitet med musik og massage, hvor en legetøjstraktor blandt andet blev kørt hen over børnenes krop som en del af aktiviteten. Der blev også observeret dukkeleg på gulvet samt leg med biler og klodser. I en mindre gruppe deltog en voksen i billeg med to børn og bidrog med et forslag om at køre en bil gennem et hul i en konstruktion. Situationen er et eksempel på, hvordan den voksne tog del i legen og bidrog med en idé, der kunne udvide børnenes leg.

Udendørs legede børnene i sandet, gyngede og henvendte sig til de voksne. To mindre grupper med børn, der snart skulle begynde i børnehave, var desuden på vej til børnehavens legeplads. Samlet blev der observeret forskellige muligheder for leg og aktivitet samt voksne, der i flere situationer fulgte og byggede videre på børnenes initiativer.

Muligheder for videre udvikling

De observerede situationer, hvor voksne følger børnenes spor og deltager i legen, giver et konkret afsæt for at videreudvikle den aktive medlegerrolle. I billegen med to børn bidrog den voksne med et forslag om at køre en bil gennem et hul i konstruktionen. Situationen kan bruges som afsæt for at drøfte, hvordan de voksne kan bidrage med nye idéer, der udvider legen uden at overtage den, og samtidig understøtte, at børnene får øje på hinandens initiativer og udvikler fælles legespor.

Der kan samtidig være opmærksomhed på, hvordan de voksne kan beskytte børnenes lege mod afbrydelser og give børnene mulighed for at fortsætte legen, så der skabes rum for længerevarende og fordybede lege.

Her kan der være opmærksomhed på de voksnes positionering og deltagelse i legen, så børnene får støtte til både at komme ind i legen og fortsætte deres deltagelse sammen med andre børn.

De vokseninitierede aktiviteter med blandt andet sang, musik og sansemotorik giver samtidig anledning til at drøfte, hvordan aktiviteterne kan tilpasses undervejs med afsæt i børnenes engagement og initiativer. Her kan personalet undersøge, hvordan børnene får indflydelse på aktiviteterne og mulighed for at træffe valg, samt hvordan børn i udsatte positioner inviteres ind og får mulighed for at deltage.

Socio-emotionel udvikling

> Børns evne til at kunne udvise næstekærlighed (det at kunne sætte sig i andres sted og handle derefter) stiger i takt med barnets evne til at genkende sig selv som sig selv. De børn der således tidligst udvikler evnen til selvbevidsthed (at vide, hvem man er som person), er også de børn, der tidligst udviser social adfærd overfor andre mennesker. (KIDS, s. 48)

Observationer og refleksioner

Gennem formiddagen blev der observeret flere situationer, hvor de voksne mødte børnene med ro og guidning og tilpassede deres støtte til børnenes forskellige behov og initiativer. Et barn, der var ked af det, kunne opholde sig tæt ved en voksen, som samtidig havde opmærksomhed på de øvrige børn. I garderoben blev børnene guidet til at prøve selv, og et barn hjalp et andet barn. I situationerne fik børnene mulighed for selv at prøve, samtidig med at de voksne var tæt på og kunne støtte efter behov.

Der blev også observeret flere eksempler på, hvordan de voksne fulgte børnenes initiativer og hjalp dem med at deltage i fælles aktiviteter. Under sang med hånddukker blev et barn, som gik hen mod scenen, hjulpet til at deltage i aktiviteten. I overgangen fra leg til fælles dialogisk læsning var et barn optaget af at lege med en dinosaur. Den voksne inviterede barnet med ind i hulen, og dinosauren fik en plads ved siden af den voksne. Senere deltog en voksen og fire børn i en sangaktivitet. Da et barn rettede opmærksomheden væk fra den fælles aktivitet, gav den voksne barnet en opgave med at dele ærteposer ud til de øvrige børn, inden gruppen sang "Balder hunden".

På tværs af observationerne var der opmærksomhed på børnenes tryghed, initiativer og deltagelse. Der blev i mindre grad observeret situationer, hvor de voksne rettede børnenes opmærksomhed mod hinandens følelsesmæssige udtryk og behov og understøttede deres begyndende forståelse for hinandens perspektiver.

Muligheder for videre udvikling

De gode eksempler på rolig guidning, anerkendelse af børnenes hjælp til hinanden og fleksibel inddragelse i de fælles aktiviteter giver et konkret afsæt for at videreudvikle arbejdet med børnenes socio-emotionelle udvikling.

Situationen i garderoben, hvor et barn hjalp et andet barn, kan eksempelvis bruges til at drøfte, hvordan de voksne i hverdagens rutiner, leg og aktiviteter kan understøtte børnenes opmærksomhed på hinanden. De voksne kan sætte ord på børnenes følelser, initiativer og behov og hjælpe dem med at få øje på og reagere på hinandens udtryk. Her kan der også være opmærksomhed på, hvordan børnenes blik, gestik og kropslige handlinger kan indgå i de voksnes støtte til børnenes indbyrdes samspil og begyndende forståelse for hinandens perspektiver.

Kommunikation og sprog

> Den sproglige udvikling er en betydningsfuld faktor for senere skolesucces og for social deltagelse. Børn udvikler sprog gennem det sociale samspil. Det sociale samspil er væsenligt for mennesker, og sproget er en måde at være social på. Kontakten og kommunikation med voksne er vigtig for den sproglige læring og udvikling - kommunikation på barnets præmisser, både hvad angår alder og udvikling og i forhold til at følge barnets udspil og interesser. (KIDS, s. 25)

Observationer og refleksioner

Der blev observeret flere samtaler mellem voksne og børn i både aktiviteter og rutiner. Under læsning satte en voksen ord på billeder og talte med børnene om blandt andet dyr og en banan, samtidig med at børnenes bidrag blev fulgt. I andre mindre grupper blev der samtalet om frugt, madvarer og børnenes oplevelser. Under en billeg satte en voksen ord på barnets handling og byggede videre med et forslag til legen. Der var også variation i den sproglige deltagelse. I en situation med to voksne og tre børn var der kun få sproglige udvekslinger, og i perioder var der stille.

Muligheder for videre udvikling

De gode eksempler på samtaler under læsning, måltider og leg giver et konkret afsæt for det videre arbejde med sproglige læringsmiljøer i hverdagens aktiviteter, lege og rutiner. Under læsningen satte en voksen ord på billederne og fulgte børnenes bidrag til samtalen. Situationen kan bruges som afsæt for at drøfte, hvordan de voksne giver børnene tid til at bidrage, følger deres udspil og udvider samtalerne over flere led. Det kan også være et fokus i de børneinitierede lege, hvor de voksne kan følge børnenes spor og bygge videre på deres initiativer, så dialogerne udvikler sig over flere led. Det kan samtidig undersøges, hvordan de gode eksempler på lydhørhed og dialog kan bringes i spil i flere af hverdagens situationer, også hvor der blev observeret færre sproglige udvekslinger.

Samtidig kan de voksne bygge videre på de gode dialoger med børnene ved i højere grad at understøtte kommunikationen børnene imellem. Det kan eksempelvis ske ved at sætte ord på det, børnene gør og viser interesse for, hjælpe dem med at få øje på hinandens initiativer og give plads til, at de reagerer på hinanden gennem ord, lyde, blik, gestik og handlinger. På den måde kan den voksne understøtte begyndende dialog og fælles opmærksomhed mellem børnene uden at overtage deres samspil. Der kan desuden være opmærksomhed på, hvordan de forskellige lege- og læringsmiljøer, eksempelvis områderne til købmandsleg, dyr og biler, inviterer til samtaler, fælles opmærksomhed og sproglig deltagelse mellem børnene og de voksne samt børnene imellem. Sangaktiviteterne, hvor børnene blandt andet sang "Lille Peter Edderkop"

med hånddukker og "Balder hunden", kan danne afsæt for at lege med sproget. Her kan der være opmærksomhed på, hvordan rim, remser, sange og sproglege kan indgå i flere af dagens situationer, og om bøger, billeder og andre sprogstimulerende materialer er synlige og tilgængelige for børnene i lege- og læringsmiljøerne.

Afslutning

Denne rapport beskriver styrker og muligheder for videre udvikling i Lille Madsens Hus, vuggestuen, på baggrund af observationer med KIDS. Observationerne giver et afsæt for, at ledelse og medarbejdere sammen kan reflektere over den pædagogiske praksis og det videre arbejde med kvaliteten i institutionen.

Samlet set placerer vuggestuens resultat sig i god kvalitet på tværs af de fem observerede områder. Observationerne i Lille Frø 1 og Lille Frø 2 viser særligt voksne, som mødte børnene roligt og imødekommende, gav plads til børnenes initiativer og guidede dem i hverdagens rutiner. Fordelingen i mindre grupper gav mulighed for nærvær, og der blev observeret samtaler under blandt andet læsning, måltider og leg. Vuggestuens forskellige rum og legeområder er ligeledes et afsæt, som institutionen kan fastholde og bygge videre på.

Observationerne peger samtidig på, at der med fordel kan arbejdes videre med følgende områder:

- **Fysiske omgivelser indendørs:** At arbejde videre med rum i rummet, tydelig afgrænsning og kodning af de tematiserede legeområder i Lille Frø 1 og Lille Frø 2. Her kan der særligt være opmærksomhed på, om materialerne er samlet, synlige og tilgængelige i børnehøjde, og om indretningen inviterer til både fordybelse og forskellige former for leg.

- **Leg og aktivitet:** At bygge videre på de observerede situationer, hvor voksne følger børnenes initiativer og deltager i legen. Her kan der være opmærksomhed på, hvordan de voksne som aktive medlegere støtter børnene i at få øje på hinandens idéer, indgå i fælles lege og udvikle legen sammen. Det kan samtidig understøtte børnenes indbyrdes relationer, socio-emotionelle udvikling og deltagelse i stærke og inkluderende fællesskaber. Der kan desuden være opmærksomhed på børnenes indflydelse på de vokseninitierede aktiviteter, og på hvordan børn i udsatte positioner inviteres ind i aktiviteterne.

- **Kommunikation og sprog:** At bygge videre på de gode samtaler under læsning, leg og måltider ved at give børnene tid til at bidrage, følge op på deres udspil og udvide samtaler over flere led, både i vokseninitierede aktiviteter og børneinitierede lege. Der kan samtidig være opmærksomhed på, hvordan de voksne understøtter børnenes indbyrdes kommunikation ved at hjælpe dem med at få øje på og reagere på hinandens initiativer gennem ord, lyde, blik, gestik og handlinger, og på hvordan sange, rim, remser og sprogstimulerende materialer kan indgå i flere af dagens situationer.

På baggrund af tilsynets fokusområder og anbefalinger udarbejder institutionen en KIDS-handleplan. Arbejdet med handleplanen kan indgå som en del af institutionens evaluerings- og refleksionskultur og danner afsæt for dialogen ved det anmeldte opfølgende tilsyn det kommende år. Her kan ledelse og

medarbejdere sammen tage stilling til, hvad de ønsker at fastholde, hvilke tiltag der er relevante for den aktuelle børnegruppe, og hvordan og hvornår der skal følges op på dem.

Institutionen fremlægger resultaterne fra KIDS-undersøgelsen for forældrebestyrelsen og inddrager bestyrelsen i relevante drøftelser om kvaliteten i dagtilbuddet. Børnenes perspektiver kan med fordel inddrages i det videre arbejde med den pædagogiske praksis, fx hvordan børnene selv oplever legen og fællesskaberne.

Er der behov for uddybning af rapportens indhold, kan udviklingskonsulent Camilla Meier Østergård kontaktes på camos@vesthimmerland.dk.